

ÁZSIA VILÁGOSSÁGA

(Részletek)

Írta:

Sir Edwin Arnold

ÁZSIA VILÁGOSSÁGA

(Részletek)

Írta:

Sir Edwin Arnold

A mű eredeti címe:

Sir Edwin Arnold: The Light of Asia.

(Fordította: Martinovich Ernő)

ÁZSIA VILÁGOSSÁGA

...Míg a Mester beszélt,
Futó lábak vertek port a hegyoldalon;
Fehér kecskék, sötét juhok kígyóznak le.
Egy-egy-egy elmaradó még cserjét legelget,
S letér az út mentén csillogó vizekhez,
Vagy vad fügefákhoz. De a tévelygőkre
Rákiált a pásztor, cserdíti ostorát
S tartja balga nyáját, míg a síkra érnek.

Két bárány anyjával bukdácsol közöttük,
Egyik sérült, vérző lábbal sántít hátul,
Míg párja jó elől vígan ugrabugrál.
Szegény ijedt anyjuk ide-oda futkos,
Mindkettőért remeg. Meglátja az Úr ezt,
Gyöngéd mozdulattal fogja a kis sántát,
S veszi a nyakába. És szól: „Szegény anya,
Nyugodjál meg, én majd gondjukat viselem.
Semmivel sem rosszabb szegény bús állatnak
Bánatát enyhíteni, mint a világ gondját
Figyelni és ülni messze barlangokban,
Mindíg imádkozó és komor papokkal.”

Majd kérdi a pásztort: „Hová, jó barátom?
Hegyről hová viszed nyájad fényes délben,
Hisz' csak este tér az állat nyugovóra?”
Feleli a pásztor: „Áldozatra hajtok
Öt bárányt, öt kecskét, mert Urunk Királyunk
Öletí le őket ma este, istenek
Engesztelésére.” Szól erre a Mester:
„Én is veled tartok.” S ballag türelemmel

ÁZSIA VILÁGOSSÁGA

A pásztorral együtt, hordva a kis bárányt
Tűző nap porában. S a bárányok anyja
Csendesen tűnődve béget lábainál.

Tovább menve folyó partján, könnyes arcú
Szelíd galamb, ifjú asszony, emelt kézzel
Jó köszönve, mélyen meghajlik és így szól:
„Te vagy uram, ki úgy szántál engem tegnap,
A fügeligetben, hol fiammal éltem,
S óvtam minden bajtól. De aznap szegényke
Virágok közt járva kígyó jött elébe,
Karjára tekergett, de ő csak kacagott,
Csiklandozta száját, villás, gyors kis nyelvét
Hideg játékának. Ám olyan hirtelen
Sápadt lett és csendes. Meg nem foghatom, hogy
Mért nem játszik többé s mért hull le a keblem
Erőtlen ajkáról. Mondják, beteg szegény,
Méreg járta testét; mondják, meg fog halni.

Drága kis fiamat veszni én nem hagyom,
Orvost kértem tőlük, adja vissza fényét
Csillogó szemének. Oly pici kis folt volt
A kígyónak csókja, nem gyűlöltem érte,
Kecses lénye tetszett, bántani nem tudtam,
Hisz' ő is csak játszott. – Azután azt mondták,
Fenn a magas hegyen lakik egy szent ember,
Sárga köntöst visel már egy idő óta.
Kérdezd ezt e risít, van-e gyógyulása
Gyermeked bajának. – Ezért mentem akkor,
Istenarcú ember, remegve, de teljes

ÁZSIA VILÁGOSSÁGA

Bizalommal hozzád. Lehúztam a kendőt
Szegénykém arcáról, könyörögtem, mondd meg,
Mi az orvossága. Nagy Úr, nem űztél el,
Mély részvéttel nézted, gyöngéden érintéd,
Aztán a kendővel megint letakartad,
S szóltál: „Nővérekém, van, ami majd gyógyír lesz
Neked és neki is; de egyet találj meg.

Az orvos hadd menjen oda, ahol várják,
Hol reá van szükség. Te meg szerezz, kérlek,
Tole mustármagot, feketét; de ügyelj,
Csak onnan fogadd el, ahol nincsen halott,
Atya, anya, gyermek, szolga, mind életben.
Minden jóra fordul, ha lelsz ilyen magot.”

„Ezt mondtad, óh Uram!” – Megható gyengéden
Mosolyog a Mester: „Ezt mondtam valóban,
Kiszagótami! De amire kértelek,
Meglélted a magot?” – „Hűlő gyermekemet
Keblemre ölelve jártam Uram egyre
Vadon kunyhóiban, városi házakban:
„Könyörüljete meg, mustárért esdeklek,
Fekete tolaért!” Adott is mindenki.
Mert a szegény szánja nyomorult testvérét.

De ha megkérdeztem; „Barátom, házadban
Járt-e már a halál, s vitt-é el magával
Férjt, asszonyt, gyermeket, avagy szolgát tőled?”
Felelték: „Nővérem, hogy kérdezhetsz ilyet?
Sokkal több a halott mindig, mint az élő!”

ÁZSIA VILÁGOSSÁGA

Szomorún köszönve magjuk visszaadtam
És másoktól kértem. De sorban elmondták:
„Vedd, amit kérsz, de mi elvesztettük szolgánk!”
„Íme a mag, de a jó uram itthagyt!”
Adok egy keveset, meghalt, ki vetette
Esős évszak és az aratás-idő közt!”

Oh Uram, nem leltem egy olyan házat sem,
Ahol mustármag volt, de nem halt meg senki!
Otthagytam hát fiam – ki nem szopik immár,
Nem mosolyog többé – víz partján, bokorban,
Hogy arcodat lássam, csókoljam a lábad,
S megkérdjem, hol van a mag, amire halál
Nem vet sötét árnyat – ha kisfiam él még,
S nem halott, mint mondják, s amitől úgy félek.

„Testvérekém” – szól az Úr – „bizony, megtaláltad
Mit nem lelnek mások, részvéttel neked szánt
Keserű balzsamot. Kisfiad kebleden
Tegnap már halálos álomban volt, ma már
Veled sír miatta az egész nagy világ:
Ha mások is osztják, kisebb lesz a bánat.

Lásd! véretem adnám, hogy szűnjék sírásod,
S megtaláljam nyitját az átok titkának,
Mert kinná lesz tőle a szeretet, s hajszol,
Emberek zsarnoka – virágos mezőkön
Véres áldozatig – mint e néma nyáját.
E titkot kutatom; – temesd el kisfiad!”

ÁZSIA VILÁGOSSÁGA

Így ér a városba pásztor és királyfi,
Míg alkony aranya fénylik Szona folyó
Távoli nagy vizén, hosszú árnyat vetve
Utcák és kapukra, hol örök vigyáznak.
Meglátván az Urat, mint a bárányt hozza,
Az őrség utat nyit, piac árusai
Elhúzzák szekerük, a vásári zsivaly
Elhal s a nép bámul a szép szelíd arcra.

Felemelt kalapács a kovács kezében
Nem csap az üllőre; szövés-fonás megáll;
Írnok felejt írni; pénzváltók számlája
Mind üresen marad; őrizetlen rízsből
Síva szent bikája nagy vígan legelget;
Fazék szélén túlfut a tej, mert ki főzi,
Szelíd útját nézi a közelgő Úrnak,
Amint jó feléje égi méltósággal.

A kapukba gyűlve asszonyok suttognak:
„Áldozati juhhal ki közelg az úton,
Kegyelmet és békét árasztva magából?
Mi lehet a kasztja? Szeme pillantása
Miért olyan édes? Szákra, vagy Dévarádsz?”
Mások pedig szólnak: „Ő a szent remete,
Fent lakik a hegyen a Risikkel együtt.”

Az Úr pedig jön-jön, magába merülten,
S elmereng: „Lám, itt van pásztortalan nyájam;
Bolyongnak az éjben, bölcs vezető nélkül,
Bús; vak bégetéssel, halálos kést várva,
Mint néma állatok, szegény rokonaik.”

ÁZSIA VILÁGOSSÁGA

Hír megy a királyhoz: „Jön a szent remete,
Utána a nyáj, mit ölni parancsoltál,
Hogy az áldozatod isteneknek tessék.”

Ott áll már a király templom csarnokában,
Jobbra-balra tőle fehér köntösökben
Papok sorakoznak, mantrákat mormolva
S illatozó fákkal táplálva a tüzet,
Ami fényes lánggal lobog az oltáron,
Sziszegetve kígyózik, nyaldossa, mit kapott,
Vajat, fűszereket és a szóma nedvét,
Indra öröme nyújtott ajándékot.

A tűzrakás körül, lassú, vastag, bíbor
Folyócska füstölög s kanyarog szüntelen,
Míg a szomjas homok mind magába issza:
Bögő áldozatok dúsan ömlő vére.
Hosszú szarvú, tarka kecske fekszik ottan,
Feje hátrakötve mimen-fű kötéllel,
Kifeszített torkán rajt' már a pap kése.
„Rimbiszára fői, jadsznáknak szörnyei,
Jöjjetek, nézzétek a vér lövellését,
Illatos lángokban frissen sülő húsnak
Szagát élvezétek. Királyunk bűneit
Hordozza e kecske, s pusztítsa el a tűz,
Ami majd égeti, mert íme, leszúrom.”

Így mormol magában a pap. De szelíden szól
Buddha: „Ne engedd megölni, nagy király!”
S meg is oldja rögtön a szörnyű kötelet.

ÁZSIA VILÁGOSSÁGA

Senki sem áll ellen, mindenkit lenyűgöz
Lényének nagysága. Majd vágyuknak enged,
S szól az életről, mit adni nem tud senki,
Elvenni akárki; mit minden lény szeret,
S megtartani vágyik; csodás, drága kincse
A legkisebbnek is; áldás mindenkinek,
Ahol részvét van, mi a gyengének széppé,
Erősnek nemessé teszi a világot.

Bús, érvelő szókat ad nyája szájába,
Lefestve ez embert, ki isteneitől
Könyörületet esd s nem nyújtja azoknak,
Kiknek ő istenük. Testvér minden élet,
Egybefügg és mégis legyilkoljuk jámbor
Adózóját tejnek, gyapjúnak, ki bízik
Erős bizalommal a gyilkos kezekben.

Beszélt szent könyvekről, hasznos tanaikról:
Hogy bukik állattá s madárrá az ember,
Hogyan emelkednek ezek emberségig,
Útkereső szikrák, tiszta lánggá növe.
Büntörlő áldozat így válik új bűnné,
Gátolván a lelket végzetszerű útján.

Vértől nem lesz soha lényünk tiszta, úgymond,
Az isteni Jóság vérnek nem örülhet,
Gonosz tettel őket megnyerni nem tudod.
Ártatlan, rab állat hajszályit sem hordoz
Terhéből azoknak, kiknek felelni kell.

ÁZSIA VILÁGOSSÁGA

Minden hibás vagy rossz tettért az ad számot,
Ki szilárd mérlegét rontja a világnak,
Ki jóért jót, rosszért rosszat mér ki, tettben,
Szóban, gondolatban; éber figyelemmel,
Nem vesztegethetõn, rendíthetetlenül,
S a jövő gyümölcsét a múltból szakítja.

Így beszélt és annyi könyörülettel szólt,
Béke és igazság tiszta fenségével,
Papok vértől bíbor kezük sután rejtik
Köntösük ujjába. Közeleg a király,
S kezét összetéve hódol Buddha előtt.

Az Úr tovább beszél, szól csodás világról,
Ahol minden élet barátság köt össze,
Táplálékuk közös, vértelen és tiszta.
Arany búza, édes gyümölcs, pompás füvek
Mindenkinek nőnek s tiszta vízzel együtt
Ételt, italt adnak. Aki csak hallgatta,
Szelídség hatalma hódítja meg szívét.

Szétszórják a papok oltárak parazsát,
S messze elhajítják a gyilkoló acélt.
Másnap parancs fut szét, végig az országon,
Hírnökök hirdetik, kőbe, fába vésik:
„A király rendeli: „Áldozat, mészárlás,
Ölés táplálékért mától nem lesz többé.
Senki vért ne ontson, húst ne egyék soha,
Hisz' nő már a tudás és egy minden élő,
S könyörület vár a könyörületésre.”

ÁZSIA VILÁGOSSÁGA

Így szólt a rendelet és ettől a naptól
Édes béke honolt az élők szívében,
Emberben, állatban, madarak dalában,
Szerte Ganga partján, amerre az Úr járt,
Szent részvétellel, szelíd szavával tanítva.

----- . -----

Buddha a királynak ezeket mondotta:

Aum, Ámitaya! ne mérjed szavakkal,
Mi megmérhetetlen; eszed mérőőnját
Feneketlen mélybe le ne bocsásd. Téved,
Ki kérdez s ki felel. Ne mondj semmit tehát!

Azt mondja az Írás, kezdetben sötétség
Volt és Brahm meditált az örökös éjben.
Ne nézd Brahmot magát, sem azt a kezdetet!
Sem őt, vagy valami messze fényt az égen

Ne kutass szemlélő földi tekintettel,
Halandó elméddel ne keress, kereső:
A fátyolok sorban fognak lehullani –
De mögülük egyre újabb tűnik elő.

Keringő csillagok nem kérdeznek. Elég,
Hogy van élet, halál: öröme, bánata,
Ok és következmény, a mulandó idő,
Az élőlényeknek örök áradata,

ÁZSIA VILÁGOSSÁGA

Mik egyre változón – ők azok és mégsem –
Futnak, miként sebes folyónak hulláma
Egymást hajtva, lassú vagy gyors áramlással
Messzi forrásukból be az óceánba.

Innen aztán a nap felszívja majd őket,
A bodros felhőkben visszatér a hullám,
Hogy lepermetezzen a hegyekre s be az
Áramlásba, szünet s nyugvás nélkül futván.

Elég ennyit tudni. Ezek az árnyképek.
Ég, föld, világ s őket mozgató változás,
Óriás forgó kerék, törekvés és küzdés;
Fékezni nem lehet, nincs benne megállás.

Ne könnyörögj soha! Sötétből nem lesz fény!
Ne vallasd a csendet, nem tud beszélni az!
Bánatos lelkedet kegyes önkínzással
Ne gyötörjed! Óh, ti testvérim, úgy igaz:

Ne kérj semmit soha gyenge istenektől,
Dallal, áldozattal, vér- s gyümölcs-adóval;
Önmagadban keresd a felszabadulást;
Magunkat zárjuk be a börtön-ajtóval!

Mindenki hatalmas, mint a legnagyobbak.
Mert az erővel, mely mindenfelé kihat,
Az emberfaj, s mindaz, ami csak testben él,
Cselekvéssel teremt örömet, fájdalmat.

ÁZSIA VILÁGOSSÁGA

Múltból hoztuk, ami lesz és van, jó vagy rossz,
Elsőből utólsók, végsők elsők lettek:
Az ég angyalai örömben aratják,
Amit szent életű múltjukban vetettek;

Alvilág ördögi régmúlt korszakoknak
Szenvedik és bánják rossz cselekedetik;
De semmi sem marad: pompás erényt idő
Elenyésztet, balga bűnt pedig megtisztít.

Ki rabként sínylődött, visszatér, mint herceg,
Szelíd örömeivel nyerve el a dolgot,
Volt király most rongyban járja tán a földet,
Azért, amit tett, vagy tenni elmulasztott.

Indráénál magasabbra emelheted sorsod,
S féregnél is sokkal lejjebb süllyesztheted;
Miriád életnek eredménye ez is,
Mint abban is benn van miriád életed.

Míg csak ez a kerék forog, láthatatlan,
Nincs szünet, nincs nyugvás, minden folyik tova:
Ki nagyra tör, bukik, ki bukott, fönt lesz még,
Küllők körforgása nem szűnik meg soha!

Ha meg vagy kötözve változás kerekén,
S nem volna mód arra, hogy széttörd a láncot,
Kín volna akkor, óh, a dolgoknak lelke
És a végtelen lét szíve lenne átok.

ÁZSIA VILÁGOSSÁGA

Megkötözve nem vagy! Dolgok lelke édes,
A Létnék szívében égi béke látszik!
Akarat erősebb minden fájdalomnál:
S ami jó volt, jobbra és legjobbra válik.

Én, Buddha, ki együtt sírtam a sírókkal,
Szívemet megtörte a jajongó világ,
Örömben kacagok, óh, mert van szabadság!
Tudjátok meg ti mind, szenvedő páriák.

Tibennetek az ok. Senki nem kényszerít,
Senki nem hoz nektek életet és halált,
Forgást a keréken, ölelést és csókot,
Gyötrelmeiteknek sok-sok fokozatát,

Könnyek fáradtságát, belső ürességet.
Nézd, mi az igazság! Mélyebben pokolnál,
Mennynél magasabban, túl a csillagokon,
Távolabb magának Brahmának lakánál,

A kezdet előtt még vég nélkül kinyúlván,
Végtelen, mint a tér, biztos bizonyosság,
Van egy szilárd erő, mi a jót akarja,
Csak az Ő törvénye örökös tartósság.

Ő érinti meg a rózsának virágát,
Keze rajzolja a lótnak levelét;
Földnek sötétjében, a csíra csendjében
Ő szövi egyedül a tavasz köntösét.

ÁZSIA VILÁGOSSÁGA

Ragyogóra festi az egek felhőit,
Páva uszályának smaragdszínében él;
Csillagzatok hordják; az Ő rabszolgái
Villámlás, zivatar és a viharzó szél.

Ő teremté ember szívét a sötétből.
Esetlen tojásból fácán színes nyakát,
Örökké fáradoz, s jóra változtatja
A romboló dühöt és az ősi romlást.

Aranytollú madár szürke tojásai,
Méhek kis sejtjei az Ő kincsháza
És mézes edénye; a szorgalmas hangya
És a fehér galamb ő útjait járja.

Sas szárnyán Ő röpül, mialatt zsákmányát
Viszi a fészkébe; kölykeiket etetni
Küldi anyafarkast. Ő talál eledelt
S barátokat annak, kit nem szeret senki.

Semmi meg nem köti és vissza nem tartja;
Minden szereti őt; ad anyák keblének
Édes fehér tejet; a színtelen fehér
Cseppet is ő adja, ha mar kígyóméreg.

Ő jelöli ki az égnek boltozatján
Keringő bolygóknak összhangolt ütemét,
Bányák sötét mélyén ő rejti a kincset,
Földnek aranyát és mesés drágakövét.

ÁZSIA VILÁGOSSÁGA

Egyre újabb s újabb titkokat hoz elénk,
Erdei tisztásnak zöldjében ő jár ott,
Cédrus tövén furcsa hajtásokat nevel,
És tervez levelet, fűszálat, virágot.

Elpusztít és megment, mégsem mozdul soha,
Végzet szövedékén ő csak egyre sző, sző,
Szeretet és élet benne a két fonál,
Szövőszékén halál s kín a két vetélő.

Teremt és lerombol, s újra javít mindent;
Jobb, mint az előbbi, amit létrehozott,
Mit kitervelt s alkot nem pihenőn keze,
Ragyogó formában készen nyer alakot.

Így működik Ő a látható dolgokban:
Ami láthatatlan, az sokkal több ennél;
Emberi szív s elme, népek gondolata,
Akaratuk, útjuk a nagy Törvényben él.

Nem látjuk, úgy segít hűséges kezével,
Nem halljuk, s beszéde harsogóbb vihar nál.
Könyörülő jóság van ember szívében,
Mert halott anyagot nagy feszültség formál.

Ki nem kerülheti senki emberfia;
Meggötöd: elveszted; szolgáltatad: megérte.
Rejtett jóért üdvvel és békével fizet.
Rejtett rossznak kín lesz egyedüli bére.

ÁZSIA VILÁGOSSÁGA

Mindent meglát, meghall, jót a jóval, rosszat
Rosszal megfizeti, mint a kereskedő,
Egyformán kell mindent visszatéríteni,
Ámbár Dharma működése késlekedő.

Haragot nem ismer, de kegyelmet sem ad,
Mérlege hibátlan, helyes súlyokkal mér;
Idő semmi neki, lehet hogy csak hosszú
Napok múlva, lehet, hogy már holnap íté.

Így a gyilkos kése önmagát találja,
Nem védi meg senki, ki nem igaz bíró,
Hazugot eléri saját hazugsága,
Lopakodó tolvaj, fosztogató rabló,

Bűne fejükre száll. A Törvény így halad
Az Igazság felé. Nem téríti ki, és
Soha nem állítja meg senki az útját.
Mélyén jóság, végén béke s teljesedés,
Fogadd meg a szavát!

----- . -----

ÁZSIA VILÁGOSSÁGA

Jól mondja az Írás! Mindenki élete
Elmúlt életeknek lesz az eredménye;
Szenvedést, fájdalmat múlt bűnei hoznak,
S mi múltadban igaz: jelen üdvössége.

Mit vetsz, azt aratod. Nézd csak a földeket,
A búza búza volt és az árpa árpa.
A csönd és sötétség mindig jól tudta ezt!
Így születik meg az ember sorsforgása.

Jó, s aratja mindazt, mit múlt életében
Búzából, árpából, más egyébből vetett,
Kikelő gazt, dudvát, s más mérges anyagot
Amik elgyötrik őt és a fájó földet.

De ha dolgát rendben végzi, buzgón gyomlál
És a földbe hasznos növényeknek helyt ás,
Termékeny és tiszta lesz majd ott a talaj,
S gazdag gyümölcsöket hoz a dús aratás.

Ha az ember rájön, miből fakad a baj,
Eltűri nyugodtan, s igaz, jámbor szívvel
Próbálja törleszteni, mind az utolsóig,
Mindazt a sok rosszat, amit egykor mívelt,

Szíve gyökeréig megtisztítja énjét
Hazugságtól, kéjtől. Nem károsít senkit,
Szelíden szenved és minden sérelemért
Cserébe megbocsát s adja jótetteit.

ÁZSIA VILÁGOSSÁGA

Ha könyörületes, szent és igazságos,
Barátságos, igaz; mélyre futó vágyát
Ki tudja szakítani vérző gyökerével,
Míg csak az életvággy semmibe olvad át,

Azután – meghalván – lezár maga után
Minden élet-számlát, mindegy, régi vagy új,
Törlesztve a rosszat, szaporítva a jót,
Akkor az eredmény nem üthet ki balul.

Ne élj többé már úgy, mit életnek mondnak;
Mit induló ember elkezdett, most vége.
Ami szándéka volt, mi emberré tette,
Ím megért szilárdan a befejezésre.

Nem tér vissza többé sem élet, sem halál,
Nem kínozza többé élet sóvárgása,
Bűnök nem szennyeznek. Földi öröm és baj
Nem tör már be örök békéje házába.

Nirvánába megy be. Egy minden étellel,
S mégsem él már. Áldott, mert megszűnt a léte.
Om, Mani Padme, Om! A harmatcsepp megint
Visszasiklik az üdv fénylő tengerébe.

ÁZSIA VILÁGOSSÁGA

Ezt tanítja Karma, tanulj hát belőle!
Hogyha letisztult már salakja a bűnnek,
És ha gyertyalángként ellobban az élet,
Halál hatalmai veled együtt tűnnek.

Ne mondd „vagyok”, „voltam”, „leszek”, ne gondolj
rá,
Egyik testből hogy méggy másíknak házába,
Mint az utas, aki emlékszik s felejt,
Jó, vagy rossz volt egykor elszállásolása.

Frissen árad ki a mindenségre, ami
Életek utólján mind felhalmozódott,
Lakást teremtve meg, mint a selyemhernyó,
Mikor gubót sző és otthont alakít ott.

Magára veszi az erőt és anyagot,
Mint sárkány tojása, pikkelyt ölt, s karmokat,
Mint sás szárnyas magja: szikla, agyag, homok
Fölött száll mocsárig, s abban sokasodhat.

Segítve vagy ártva kiárad ugyancsak,
Mikor gonosz gyilkost halál elragadja,
S szennyes maradványát, véres cafrangokat
Kín és átokvihár magával sodorja.

De ha egy szelíd és igaz ember hal meg,
Édes lég fuvall, a világ gazdagabb lesz,
Puszta folyójaként eltűnik s felbuggyan
Széles csillogással, mi megint tisztább, szebb,

ÁZSIA VILÁGOSSÁGA

Elnyert érdem így kap boldogabb korszakot.
Az érdemtelen ezt nem nyeri el soha,
Mégis a szeretet, törvények királya
Lesz az úr, mielőtt véget ér a Kalpa.

Mi késleltet? Testvér! Csak a sötétség az
Útvesztővé mi nő, csak a tudatlanság
Ott, hol bírvágy s gyönyör kínok okozója
Köt meg, s a látszatról azt hiszik, igazság.

Te, ki a középső ösvényen jársz, amit
Ragyogó ész mutat és lágy csend szabályoz,
Te, ki nagy Nirvána útján akarsz járni,
Hallgasd meg most a Négy Nemes Igazságot.

Szenvedés az első. Óh, ne ámítsd magad!
Nagyra tartott élted vergődés e láncon,
Csupán kínja tartós, az öröme villan,
S továtúnik, mint a madár, könnyű szárnyon.

Kínos a születés, fáj a csecsemőkor,
A forró ifjúság, a férfikor dele.
Jégszürkék az évek, fullasztó a halál.
Ebből áll az ember nyomorult élete.

Édes a szerelem, de a máglya lángja
Csókolja lágy kebled, s rám tapadó ajkad.
Harcos erő pompás, de király s vezérnek
Húsa vad keselyűk csőre alatt szakad.

ÁZSIA VILÁGOSSÁGA

Szépséges a föld, de termékeny vadonja
Kölcsönös vérengzést, s életsóvárgást rejt.
Boldogtalan ember halódva jajonghat
S zafir ege érte semmi könnyet nem ejt.

Kérdezd a beteget, a gyászolót kérdezd,
Ha tántorogva lép, egyedül, magába':
„Szeretsz-e még élni?” Bölcs a kisded, mondják,
Mert ím, sírva jó már erre a világra.

Második igazság a Szenvedés oka.
Van-e bánat, ami nem vágy nyomát járja
Érzékek és dolgok vegyülnek egymással
S szenvedély tüzének villámlik szikrája.

Lángra gyúl így Trishna, dolgok szomja, kéje.
Buzgón kapsz árnyakba és csüggesz álmokon;
Mindnek közepébe hamis ént teremtesz,
S az önmagad köré látszat-világot von.

Nem látod ott túl a csúcsokat. Nem hallod
Szellő édes hangját, messze égből mit hoz;
Néma vagy, ha hív az igaz élet téged,
Kinek el kell taposnod a hazugságot.

Így nő a harc és kéj: föld nyomorúsága,
Sós könnyeket sír a megcsalt szívek bújja,
Nő szenvedély, harag, irígység, gyűlölet,
S vérrel mocskolt évek sora úzi, hajtja

ÁZSIA VILÁGOSSÁGA

Egymást vad hajszában. Gonosz gyökerével,
Gyilkos virággal a dudva szétterjed,
És a nemes mag a kenyértermő földön
Nem talál majd talajt, hol gyökeret verhet.

Méreg-borba fútan száll tova a lélek,
Szomjas láztól hajtva a Karma visszatér,
Testiségtől úzve, csömörrel kezd az én,
S mindig új csalódás, amely minket elér.

Harmadik igazság: Szenvedés múltása.
Béke ez, hol elhal élet, s én-szeretet,
Kitépve a szívből szenvedély gyökere,
S a belső háború is lecsendesedett,

Hogy szeretet kösse meg az örök szépet.
Dicsőséggel lehess éned ura, s lépjél
Gyönyörrel istenek fölé; tartós kincs és
Mérhetetlen, örök gazdagság a végcél.

Tökéletes szolgálat származik ebből.
Szíves tettek, gyengéd szavak, tiszta napok,
Miknek gazdagsága eltart, míg az élet,
S értéke akkor sem vész, ha tested halott.

Szenvedésnek vége, megszűnt élet, s halál,
Nem lobog a lámpa, ha elfogy olaja.
Az ősi bús számla ki van fizetve már,
És nyugodt az ember, mert az új még tiszta.

ÁZSIA VILÁGOSSÁGA

A negyedik igazságnak Út a neve.
A nemes nyolcszoros ösvény tágra tárul,
Könnyű, síma, s közel minden rajt' járónak,
Vándorlásod béke hajlékában zárul.

Halld! sok csapás vezet a testvér-csúcsokra,
Miket hó, s gomolygó ködök ékesítnek,
Meredek, vagy enyhe lejtőn kúszol, vándor,
Itt a másik világ útjai kezdődnek.

Erős láb merhet csak a göröngyös útra,
Mi veszélyben száguld fel a hegytetőre.
Kanyarog a gyenge sziklától szikláig,
S de sokat megáll majd egy kis pihenőre.

Ilyen lesz a béke nyolckrétű ösvénye,
Keresztül vezet a kis, vagy nagy csúcsokon.
A gyenge habozik, a bátor fut, de mind
Ott lesz a napsütött, hófödte ormokon.

Helyes Ismeret az első köztük. Tiszteld
A Dharma törvényét, kerüld vétkeidet,
Fogadd alázattal sorsteremtő Karmát,
S légy mindenkor ura az érzékeidnek.

Második a Helyes Szándék. Jóakarát
Minden élő iránt; mi kapzsi, haragvó
És nem barátságos, haljon ki belőled.
Legyen élted szellő: oly lágyan suhanó.

ÁZSIA VILÁGOSSÁGA

Harmadik a Helyes Beszéd. Szád királyi
Kastély kapujához legyen majd hasonló.
Előzékeny, nyugodt, igaz minden szavad,
Mit a király előtt leszel elmondandó.

Negyedik a Helyes Magatartás. Tettet
Vagy hibát támadjon, vagy erényt segítsen,
Mint az ezüsfonál gyöngysoron áttetszik,
Úgy lássék szeretet át jótetteiden.

Van négy magasb út is. Csak kik a földitől
Teljesen elváltak, járhatnak rajt máris:
A Helyes Tisztaság, Helyes Gondolkodás,
Helyes Egyedüllét és Helyes Extázis.

Ne szállj a Nap felé, ha tollatlan szárnyad!
Édes a lég ott lent, biztos és ismerős
Az otthoni világ. Maga-építette
Fészket csak az hagyja el, aki már erős.

Óh, drága szeretni gyermeket és asszonyt,
Vidámak az évek, barátok kedvesek,
Jámbor élted gyengéd jósága termékeny,
Bár szilárdan állnak bent hamis félelmek.

Élj, ha nem tudsz másként, ahogy ezek élnek,
Erőtlenségedből arany lépcsőt alkoss.
S naponta a kedves képek közt időzvéni
Emeld tudatodat szebb valóságokhoz.

ÁZSIA VILÁGOSSÁGA

Így járj egyre tisztább csúcsokon, s találd majd
Könnyebbnek a mászást, bűn terhet kisebbnek,
Több akarattal törd testiség bilincset,
Ha egykor lábad a szent ösvényre tetted.

Aki így kezdi, az Első Fokra elér.
Nemes igazságot s a nyolcrétű utat
Ismeri: rövid vagy hosszú vándorlással
A Nirvána áldott hajlékába jut az.

A Második Fokon ha állsz, szabadulj meg
Kétségtől, csömörtől, belső háborútól,
Könyvektől és lelki támasztól, s légy ura
A kéjnek: egy élet marad így az útból.

De előtted még a Harmadik Fok. Tisztán
S megtisztulva nő a büszke szellem. Béke
Tölti el, s szeretet minden élő iránt,
Ledöntve börtöne, életének vége.

Óh, sokan vannak, kik élve és láthatón
Eljutnak a végső célig bizonyára,
Megtisztult szellemű Buddhákkal karöltve
Az üdvözült lelkek Negyedik Fokára.

Nézd, e fokok mentén tíz bűn hullt a porba,
Mint a vad ellenség, kit harcos elejtett,
Én-szeretet, hamis hit, kétség, ez három,
Kettő jön még hozzá: kéjvágy és gyűlölet.

ÁZSIA VILÁGOSSÁGA

Ki ez ötön győzött, az a négyből három
Fokot megjárt. De öt: a földhöz kötöttség,
Öntetszergés és a vágy a mennyek után,
Kevélység, tévedés, bizony megmarad még.

Mint ki odafenn áll a magas hegyfokon,
Fölötte már semmi, csak a kéklő egek,
Az ember, ki bűnét imígyen legyőzte,
Tiszta Nirvánának szélére érkezett.

Írigylik istenek, letről nézve fel rá,
A három rom-világ őt már meg nem rázza
Rég átment ő minden életen, halálon,
Mit neki építne, Karmának nincs háza.

Semmire nem vágyva eléri a mindent,
Elfeledi énjét, a világ lesz maga.
Aki arra tanít: Nirvána a semmi,
Mond neki: tudatlan, s hazugság a szava.

Aki arra tanít: Nirvána az élet,
Mondjad neki, téved. Tudás felé nem nyúl,
Nem látja meg a fényt törött lámpa mögött,
Sem az üdvösséget időn, életen túl.

Lépj rá az ösvényre! Fájó a gyűlölet,
Kínos a szenvedély, érzékeid csalók!
Lépj rá az ösvényre, taposd el a bántást,
Messze jut így lábad, s megismeri a jót.

ÁZSIA VILÁGOSSÁGA

Lépj rá az ösvényre! Gyógyforrás fakad ott
Megenyhítve szomjad! Örök virág-szőnyeg
Borítja be utad, mint a tiszta öröm,
S édes, röpke órák egymás nyomán nőnek.

Törvény kincse minden ékszernél többet ér;
Édesebb a méznél; gyönyörűségéhez
Semmi nem fogható. Igaz boldogság az.
Halld meg az öt szabályt, hogy általuk élhess.

Ne ölj – részvét tartson – és soha ne bántsad
Legegyszerűbb lényt se, ha útján találtad.

Adj s fogadj szabadon, senkitől ne vedd el
Mí az övé, mohón, erővel, vagy csellel.

Hamisan ne szólj, ne rágalmazz, ne hazudj,
Belső tisztasághoz igazság lesz az út.

Kerüld a kábító italt és mérgeket,
Szóma-nedve nem kell tiszta test s léleknek.

Másnak feleségét ne érintsd, hús szava
Törvénytelen, gonosz, ne hallgass rá soha.

ÁZSIA VILÁGOSSÁGA

Így beszélt a Mester kötelességinkről,
Mit a szülő, gyermek, pajtás, barát követ;
Tanítva: magasabb úton hogyan járjon,
Kinek lába gyenge, kik nem könnyen tudják
Érzékek bilincseit széttörni – test éltét
Mint rendezzék, hogy itt szépen folyjanak majd
Napjaik, mutatva jószívűségüket,
S első igaz lépést nyolcrésztű ösvényen;
Élve tőrön, tisztán, résztvevőn, becsülőn,
Minden élőt úgy, mint magunkat szeretve.

Mert a rossz csak rossznak lehet a gyümölcse,
Jó pedig csak jónak, múlt eredményeként;
S ahogy önmagát énjétől megtisztítja,
S világot segíti, oly boldog az ember
Jövő életében, megjavított létben.

Azt monda az Úr, amint már jó régen is,
Mikor Rajagriha bambusz ligetében
Járt egy hajnaltájon és Singalát látta,
A jó családapát, megmosdva, szép tisztán,
Fedetlen fejével ég, föld s a négy tájék
Felé meghajolva, piros és fehér rizst
Szórva két kezével. „Mit hajbókolsz, Testvér?”
Kérdezte az Úr őt. És ő így válaszolt:

„Nagy Uram, az utat atyáink tanítják.
Reggel, mielőtt a vesződség kezdődne,
Tartsunk távol gonoszt égtől, mi fölöttünk,
Földtől, mi alattunk, s mindtől, mi körülünk.”

ÁZSIA VILÁGOSSÁGA

Kit a világ tisztel, így szólt: „Ne szórd a rizst,
Áldozz gondolattal s jótettekkel mindnek:
Szülőknek keletre, ott, ahol a nap kél.
Tanítóknak délre, honnan kincsek jönnek,
Asszonyoknak, gyermeknek nyugatra, hol szelíd
Jóság színe fénylik és véget ér a nap;
Északra barátoknak, rokonnak és másnak;
Le a legszerényebb élőlény-seregnek,
Föl az angyaloknak, szenteknek s holtaknak.
Így zárunk ki minden rosszat a világból,
S a hat világtáját őrzük biztonságban.”

Beszélt egész éjjel, a törvényt tanítva;
Szemre nem szállt álom, mert ki Őt hallgatta,
Örült, nem fáradón. Mikor befejezte,
Maga a király is fölkelve trónjáról,
Sarutlan lábbal és mélyen fejet hajtva
Illette fiának köntösét és így szólt:
„Óh végy fel, jó fiam, legkisebb hívednek.”
Bájos Jasodhara – mind boldogok most már –
Így kiált: „Óh áldott, adjad Rahulának
Szavad vigaszának kincsét örökségül.”
Így lép mind a három együtt az Ösvényre.

ÁZSIA VILÁGOSSÁGA

De övéinek, kik sárga köntöst hordnak –
S mint fölébredt sasok, megvetőn húznak el
Élet mély völgyei felett a Nap felé
Szárnyalón – nekik a tíz szabályt tanítja,
A „DASA-SIL”-t. És a kolduló barátoknak
A három kaput s a hármas gondolatot;
Hatféle tudatot; az Ötszörös erőt;
Nyolc fenséges kapuját a tisztaságnak;
Megértés módjait; Iddhit és Upakshát;
Öt nagy elmélkedést; táplálékát boldog
Lelkeknek, mely édesb, mint Amrita maga;
Az Ihanákat s három fő menedéket.

Tanítja övéit, miképpen lakjanak,
S éljenek kéj, vagyon csábjaitól menten.
Étel, ital, ruha – három sima vászon,
Sárga, hímzett anyag, vállt szabadon hagyva –
Öv, kolduló csésze, szorító – ez minden.

Szilárdan így rakta le Sangha alapját,
Sárga ruhájúak nemes szervezetét,
Mi mostanig él és segít a világon.

ÁZSIA VILÁGOSSÁGA

Itt van vége annak, mit Róla megírtam
Szeretettel, mert ő is szeret bennünket.
Kevés tudásommal keveset mondtam csak,
Érintve Tanítót és a Béke útját.

Negyvenöt éven át tanítja ezeket
Sok országban s népnek, imígy nyújtva nekik
Ázsiának fényét, mi most is ragyogó;
Kegyelem erővel hódítván világot:
Mindezt megírják a mi szent könyveinkben,
Merre járt Ó és a büszke, nagy királyok,
Sziklabarlangokba hogyan vették drága
Szóit: s ideje letelvéen hogyan halt meg
Buddha, a nagy Tathagata, mint egyszerű
Ember a többi közt, betöltve már mindent;
S hány és hány ezeren, ő ideje óta
Jártak az ösvényen, mi utána vezet,
Be a Nirvánába, hol a nagy csend lakik.

Óh, áldott Urunk, Te! Óh, nagy Szabadítónk!
Bocsásd meg e gyenge írást, rosszul fest le
Téged s gyarlón méri égi jóságodat.
Útmutató, Testvér, Szerető s törvénynek
Lámpása! Nevedhez s Hozzád menekülök!
Jóságod törvénye legyen menedékem!
Hozzád menekülök, rendnek törvénye! Om!
Kelj dicső nap! Harmat csillog a lóthuszon!
Emeld fel levelem s hullámmal egyesíts!
Om! Mani, Padme hum, hajnalodik immár!
S harmatcsepp visszahull fény óceánjába!